

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 22.06.2017
Vår ref.: 201100505-34
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Johanne Rognstad
22959445/ajr@nve.no

Oversendelse av klage på vedtak om Kjørstadelva kraftverk i Kongsberg kommune av 03.05.2017.

Vedtaket om tillatelse til bygging av Kjørstadelva kraftverk av 03.05.2017 er påklaget av Forum for Natur og Friluftsliv Buskerud.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 03.05.2017. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Viser til vedtak gitt 03.05.2017 vedrørende søknad datert 16.10.2016 om tillatelse til bygging av Kjørstadelva kraftverk i Kongsberg kommune i Buskerud.

Kjørstadelva kraftverk vil utnytte et fall på 120 m i Kjørstadelva. Berørt elvestrekning er oppgitt til 1850 m. Inntaket er planlagt på kote 200 og kraftstasjonen på kote 80. Vannveien er planlagt med 1,4 km nedgravde rør. Det etableres ny vei på 370 m til kraftstasjonen. Denne følger vannveien. Til inntaket er det behov for ca. 35 m ny vei som avstikker fra eksisterende skogsbilvei. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 2,5 MW og maksimal slukeevne på ca. 2,5 m³/s. Dette vil gi en forventet årlig produksjon på 6,8 GWh. Søker har beregnet en middelvannføring på ca. 1,1 m³/s og har foreslått å slippe en minstevannføring på 56 l/s om sommeren og 115 l/s om vinteren.

NVE har i vedtak 03.05.2017 gitt konsesjon til påklagde vedtak. NVE har i vedtaket følgende oppsummering og konklusjon:

«Basert på søkers tall vil Kjørstadelva kraftverk ha en produksjon på 6,8 GWh i et gjennomsnittlig år og ha en utbyggingskostnad som er tilnærmet lik gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk de siste årene. Konsekvensene ved en eventuell utbygging er knyttet til brukerinteresser som bading og fiske, biologisk mangfold og akvatisk miljø. NVE mener at konsekvensene for brukerinteressene og akvatisk miljø er akseptable ved bygging av Kjørstadelva kraftverk, gitt tilstrekkelig minstevannføring og enkelte avbøtende tiltak. De

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

biologiske verdiene er i størst grad knyttet til de kartlagte naturtypene, og konsekvensene for disse verdiene vil kunne minimeres eller avbøtes med en tilstrekkelig minstevannføring og ved at rørgatetraseen legges utenom verdifulle områder. Konsekvensene knyttet til biologisk mangfold vil etter vår oppfatning da være akseptable.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Kjørstadelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med akseptable miljøkonsekvenser gitt avbøtende tiltak. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Kjørstadelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.»

Det vises til NVEs vedtak av 03.05.2017 for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader samt ytterligere utdypninger av NVEs vurderinger.

Klagen

NVEs vedtak av 03.05.2017 om tillatelse til Kjørstadelva kraftverk er påklaget av Forum for Natur og Friluftsliv Buskerud. Klager mener NVE har vektlagt områdets verdi for biologisk mangfold og landskap i for liten grad i sin vurdering. Videre uttaler klager at NVE ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til OEDs retningslinjer for landskap og at den biologiske rapporten som følger søknaden ikke er et godt nok grunnlag for en kunnskapsbasert avgjørelse i saken.

Klager skriver følgende i klage av 23.05.2017:

«(...) Naturmangfold

Kjørstadelva renner gjennom helt spesielle geologiske kalkformasjoner som det både i Kongsberg og på landsbasis er svært lite av. Kjørstadelva er den eneste elva i Kongsberg kommune som renner gjennom denne typen kalkformasjoner. Elva og dens omgivelser har derfor stort biologisk mangfold, noe som er dokumentert i flere uttalelser. Vi kan ikke se at NVE har tatt tilstrekkelig hensyn til dette i sin avgjørelse.

Disse kalkelvene er av en naturtype med stort potensiale for funn av truede arter. Det er funnet et stort antall fuktrevende karplanter (Klepsland, 2009), og mange av disse har strenge krav til sitt livsmiljø. Blant annet trenger de kalkrik grunn og et fuktig klima gjennom hele året. En reduksjon i vannføring vil redusere mengden fossesprøyt og avdampning fra vassdraget som disse plantene er avhengige av, og en eventuell utbygging med fraføring av vann vil medføre at disse plantesamfunnene forsvinner.

Det er påvist ål i Kjørstadelva (Artsdatabanken 2015), og ålen står som sårbar (VU) i Rødlista. Vi skriver i vår uttalelse at søkerne må legge fram dokumentasjon for trygg opp- og nedvandring av ål i vassdraget. Flere av de andre høringspartene har også understreket at det er verdier knyttet til ål i vassdraget. Vi mener det er sterkt kritikkverdig at det ikke settes krav i konsesjonen til trygg vandring for en sårbar art i Rødlista, og at det ikke settes krav om artstilpassede fisketrapper som sikrer suksessfull opp- og nedvandring.

FNF Buskerud er av den oppfatning at konsesjonæren ikke kan overholde de naturforvaltningsmessige plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet (NVE, 2017) satt i sakens konsesjonsvilkår (punkt 5, naturforvaltning) slik vannkraftutbyggingen er planlagt gjennomført, og krever at utbyggingsplanene skrinlegges.

Statlige retningslinjer

Olje og energidepartementet har utgitt «Retningslinjer for små vannkraftverk - til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVEs konsesjonsbehandling». Retningslinjene skal også brukes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i konsesjonsbehandling uavhengig av om det foreligger regionale planer. I disse retningslinjene finner vi følgende vedr. Norges internasjonale forpliktelser:

Norge har ratifisert den Europeiske Landskapskonvensjonen (2004). Konvensjonen har som mål å ivareta kvalitetene i landskapet og styrke den lokale forvaltningen av landskapsverdiene. Konvensjonen legger særlig vekt på landskapet der folk bor og arbeider og der barn vokser opp. Gjennom konvensjonen er Norge forpliktet til å fastlegge og iverksette en landskapspolitikk som tar sikte på vern, forvaltning og planlegging av landskap, og å integrere landskap i distrikts- og byplanleggingspolitikken, samt innen de ulike sektorer.

Utbyggingsforslaget for Kjørstadelva omfatter nettopp et bygdeområde der folk bor og arbeider og der barn vokser opp. I tillegg brukes bygdevegen gjennom området mye av syklistene pga. store opplevelsesverdier, og fordi biltrafikken er mindre enn på øvrige veier i distriktet. Det er et viktig statlig mål å øke sykkeltrafikken. Spesielt naturskjønne områder langs rolige veier motiverer folk til økt sykkelbruk. Utbygging av viktige landskapselementer som en flott foss helt inntil veien bidrar til å redusere opplevelseskvalitetene og derved gjøre det mindre attraktivt å legge sykkelstier til slike områder.

Retningslinjene til OED fastslår følgende:

«Inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås.»

Vi mener utbyggingsvedtaket til NVE er brudd på den Europeiske Landskapskonvensjonen av 2004 som Norge har sluttet seg til.

Manglende i datainnhenting:

Vi mente allerede i vårt hørings svar at kalkelvene i Oslofeltet er svært artsrike og at en grundigere undersøkelse ville kunne avdekke flere rødlistearter. Rapporten fra Faun er etter vår mening ikke et godt nok grunnlagsmateriale for en kunnskapsbasert avgjørelse i saken. Vi krever derfor at OED pålegger NVE å gjøre en tilleggsutredning om biologisk mangfold, landskap og friluftsliv.

Konklusjon

Vi vil i tillegg påpeke at vi er sterkt uenig i NVE sin verdivurdering av det biologiske mangfold og landskapsverdiene i vassdraget sett opp mot samfunnets nytteverdi.

Vi ber derfor OED oppheve NVE sitt vedtak om å gi konsesjon til utbygging av Kjørstadelva. (...)

For fullstendig innhold i klagen viser vi til selve klagen i brev av 23.05.2017 (NVE-ref. 201100505-33).

NVEs vurdering av klagesaken

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

Vedtaket kan påklages, og klager har klagerett. Klagen ble sendt inn av Thomas André T. Sveri på vegne av Forum for Natur og Friluftsliv Buskerud 23.05.2017. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

Det er ikke kommet fram nye momenter i saken etter at vedtaket ble fattet. Klagen i fra Forum for Natur og Friluftsliv Buskerud tar opp momenter som allerede var framme i høringsrunden, uten å tilføye nye momenter til saken.

NVE har vurdert klagen og vi kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket. Vi viser til vedtak av 03.05.2017.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 03.05.2017. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sakens dokumenter